No. 124. 1837.

GEWOON TE ZEGELEN

BREDASCHE COURANT

Staat-, Letterkundig- en Wetenschappelijk

Nieuws- Blad.

Vrijdag 26 Mei.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 23sten Mei.

De *Temps*, welk blad thans voor het orgaan der ministers wordt gehouden, geeft heden ander te kennen, dat de amnestie welden hare grootste uitbreiding zal bekomen; sommigen verwachten dan en reeds morgen de ordonnantie, waarbij de ontvlugten en de bij verstek veroordeelden in de algemeene kwijtschelding zullen deelen, te zullen zien verschijnen. Voor het overige ontvangt men thans van vele zijden des koningrijks berigten omtrent den gunstigen indruk, dien de eerste amnestie van 8 mei schier overal heeft te weeg gebragt, onder anderen heeft het stedelijk bestuur van Toulouse den Koning deswege een dankadres doen toekomen.

— De afgevaardigden hebben heden de discussien over de wet op de suiker voortgezet. Dit onderwerp, waarvan de regeling een zoo moeijelijk punt uitmaakt, omdat een driedubbel belang, dat der kolonien, dat der binnenlandsche fabrijken en dat der schatkist, aan hetzelve verbonden is, wekt thans de algemeene belangstelling op. Bij het tegenwoordig ontwerp heeft men eene aanzienlijke vermindering van de regten op den invoer van de koloniale suiker voorgesteld, en de vreemde suiker zeer bezwaard gelaten, ten einde daardoor in de klagten der kolonien die zich door het binnenlandsch fabrikaat zoo bedreigd zien, te gemoet te komen. Met deze vermindering zijn echter de afgevaardigden der departementen, waar beetwortelfabrijken gevonden worden, waarvan vele nog pas in hunne opkomst zijn en dus evenzeer de concurrentie duchten, niet tevreden; bijzonder ook in 't belang van den landbouw, die in de aankweeking van den beetwortel eene vergoeding voor de bestaande kwijning in andere opzigten gevonden heeft; van daar dat het ontwerp evenveel warme verdedigers als bestrijders vindt. In de zitting van gisteren hebben een twee-tal leden zich voor en tegen het ontwerp doen hooren. Heden was de minister van financien aan het woord om hetzelve te verdedigen.

— De minister *Laplagne* is door het kieskollegie van Miranda met 179 van de 200 stemmen tot afgevaardigde herkozen.

— Het *Charte* spreekt heden de door de meeste dagbladen gisteren vermelde geruchten tegen, opzigtelijk de maatregelen die de huwelijksviering van den hertog *van Orleans* zouden volgen, zoo als de oprigting eener koninklijke wacht, enz.

— Men wil hier aan de pruissische ambassade weten, dat de heer *Nagel*, in plaats van den heer *Werther*, die tot minister van buitenlandsche zaken te Berlijn is benoemd, als pruissisch gezant herwaarts zal komen.

— Omtrent de nieuw ontworpen spaansche leening met het huis *Aguado* wordt het volgende gemeld:

» Het schijnt zeker dat de sedert lang beproefde onderhandelingen voor eene nieuwe spaansche leening op het punt zijn van te zullen gelukken. Men spreekt van eene verbindtenis des heeren *Aguado*, onder den waarborg van Engeland. Voorts zegt men dat deze waarborg door het britsch gouvernement niet verleend is geworden, dan op de voorwaarde van een handelstraktaat tusschen Engeland en Spanje. Eene zoodanige overeenkomst zou ons niet bevreemden; zij zou het natuurlijk gevolg zijn van al wat sedert drie jaren ten opzigte van het schiereiland voorvalt. Voor het overige, wanneer aan den opstand in Katalonie, de parlementaire twisten te Madrid en den marsch der karlistische troepen naar het binnenste des rijks, niet spoedig een perk gesteld wordt, zal waarschijnlijk de zoo duur gekochte hulp te laat komen. De 250 millioen waarvan gesproken wordt, zijn in allen geval er aan gewaagd, en wij hopen zeer, dat de kleine fransche kapitalisten niet nogmaals hunne spaarpenningen in den altijd gapenden afgrond der spaansche schuldbrieven zullen werpen."

— Uit Toulon schrijft men van den 18den, dat de telegraaf den geheelen vorigen dag in beweging was geweest, zoo men verzekerde ter zake van de gebeurtenissen in Spanje. De zeeprefect wilde men, dat het bevel gekregen had om vier stoombooten gereed te houden, ter vervulling van zendingen die nader zouden worden opgegeven. Eene dier booten wist men reeds dat zich naar Cadix begaf, waar eene dergelijke beweging als die van Katalonie uitgebroken was, of op het punt was van zich te openbaren. Het gerucht liep tevens te Toulon, dat de vier oorlogschepen die nabij de Hières-eilanden gestationeerd zijn, naar Spanje zouden zeilen. De drie linieschepen en het fregat die men nog op de reede had, werden voor de dienst gereed gemaakt; de kleine vaartuigen waren alle reeds in staat om zeewaarts te gaan.

Bij eene telegraphische depeche van den 17den, had men te Toulon berigt bekomen, dat de scheepskapitein *Guerin des Essarts* tot kommandant van de *Jena* was benoemd.

— Uit Oran schrijft men van den 7den mei:

» Er wordt steeds van eene onderhandeling gesproken. *Abd-el-kader* is van Miliana te Chabra terug, van waar hij naar het kamp van *Sig* vertrekt, hebbende hij den generaal *Bugeaud* doen weten, dat hij zich daar tot de sluiting der onderhandeling zoude bevinden. Men gaat zelfs zoo ver van te verzekeren, dat de emir ons gijzelaars zal toezenden. Terstond na de aankomst der stoomboot *Sphinx* met depeches, is de jood *Durand* naar *Abd-el-kader* afgereisd en is het vertrek der divisie, hetwelk nog onzeker was, op den 12den dezer bepaald. Wanneer intusschen, — besluit dit berigt — het traktaat niet geteekend wordt, dan is de ontruiming van het kamp van Tafna een groote misslag; te grooter, daar hij onherstelbaar is."

— Het gouvernement heeft ook heden nog geene nadere tijdingen van de gebeurtenissen in het noorden van Spanje bekend gemaakt. De bijzondere berigten gaan thans uit Bajonne van den 20sten, des avonds ten zes ure. Zij melden hetgeen reeds door de laatste telegraphische depeche bekend was, dat de infant don *Sebastiaan*, op den 18den, de Arga, met 20 bataillons en 12 eskadrons overgetrokken is; de voorhoede bevond zich op den middag te Noain, waar de wegen van Tudela en Sanguesa zich vereenigen. De generaal *Irribarren* trok met 12 bataillons en 600 paarden op weinig afstands van het expeditionnaire korps, bij hetwelk zich, naar gezegd werd, ook don *Carlos* en de generaal *Villareal* bevonden. Ook in dit berigt wordt alzoo een gevecht tusschen de beide genoemde afdeelingen voor onvermijdelijk gehouden.

In een ander schrijven uit Valcarlos, van den 18den, wordt nagenoeg hetzelfde gezegd en daarbij gevoegd, dat drie bataillons met de kavallerie onder *Menulen*, reeds vooraf, zoo het schijnt den vorigen dag, de Arga gepasseerd waren, hoogstwaarschijnlijk, om de aandacht van *Irribarren* van het doel en het ware overgangspunt der geheele expeditie af te leiden.

Uit laatstgemelde plaats schrijft men voorts: De afdeeling die zich van Irun en Fontarabie heeft meester gemaakt, marcheert heden avond of morgen naar Ernani, van waar de generaal *Espartero* met het gros van het leger op Tolosa zal afgaan. Wanneer *Guibelalde*, die voorwaarts de positie van Andoain staat, het terrein betwist, kan er nog voor de inneming van Tolosa iets gewigtigs voorvallen; maar men vermoedt, dat er geen ernstig gevecht zal geleverd worden dan tusschen die stad en Lecumberry, een punt waarvan het bezit van zeer veel belang is, dewijl men van daar langs goede wegen op Vittoria, Pampeluna en Irun over Vera kan trekken.

— Uit het binnenste van Spanje en uit de hoofdstad heeft men heden niets naders vernomen.

— De binnenlandsche fondsen waren heden wel gezocht, inzonderheid de premien tegen het eind der maand. In de vreemde fondsen ging weinig om; de kapitalisten schijnen hunne gelden uit de buitenlandsche staatspapieren te willen terugtrekken om die in industriele ondernemingen te plaatsen. Intusschen is de ijver voor de laatste ook zoo groot niet meer als eenigen tijd te voren. De Ardoins waren flaauw; men blijft verontrust wegens het nu sedert drie dagen achterwege blijven van nadere officiele tijdingen. De notering was heden (23 *Mei*): 5 pCt. 108,50; 3 pCt. 79,70; Spanje Ardoin 25⅜; Passive 5¾; Nieuwe Defered 9⅞; oude 7⅞; Rom. L. 101⅜.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 24sten Mei.

Z. M. heeft goedgevonden, bij besluit van den 9den dezer (Staatsblad n°. 20) nadere verordeningen vast te stellen op het pensioeneren van hoogleeraren aan 's Rijks hoogescholen, ten einde dit meer in overeenstemming te brengen met hetgeen voor de pensionering van andere staatsdienaren is of zal worden bepaald.

— Uit eene bekendmaking van den minister van staat, belast ad interim met het beheer der financien, van den 23sten dezer, blijkt dat de middelprijzen der inlandsche granen op de bij art. 9 der wet van 29 December 1835 bepaalde regelings-markten, van

den 20sten April tot en met den 19den Mei 1837, zijn geweest, als volgt: Tarwe per mud *f* 6.39½; Rogge *f* 4.72; Boekweit *f* 4.41½; Gerst *f* 3.50, Haver *f* 2.38½; Ongepelde Spelt *f* 2,08; weshalve, volgens art. 1 der opgemelde wet, gedurende de maand Mei eerstkomende, de regten op den invoer zullen bedragen als volgt, per mud: Tarwe en gepelde Spelt *f* 1.50; Rogge *f* 0.75, Boekweit *f* 1.00; Gerst en Mout *f* 1.00; Haver *f* 1.00; Ongepelde Spelt *f* 1.00; blijvende de uitvoer vrijgesteld.

— De 18de afdeeling infanterie, die nu sedert bijna twee jaren te Amsterdam in bezetting heeft gelegen, wordt tegen den 29 en 30sten dezer te 's Hertogenbosch verwacht, om met de daar liggende 17de afdeeling, die zich naar Amsterdam begeeft, van garnizoen te verwisselen.

Ook het garnizoen dezer stad, uit een deel der 8ste afdeeling met den staf en de 12de afdeeling bestaande, zal eerstdaags onze stad verlaten om het kamp van Reijen te gaan betrekken; zullende hetzelve alhier middelerwijl door de 5de en een deel der 7de afdeeling infanterie vervangen worden. Met betrekking tot het gezegde kamp, merkt men in onze stad dezer dagen eene bijzondere levendigheid op. Verscheiden schepen zijn in onze haven met goederen voor het kamp bestemd, aangekomen, terwijl dagelijks een aantal karren derwaarts rijden om het benoodigde aan te voeren. De troepen zullen hetzelve tegen den eersten der volgende maand betrekken.

— Uit 's Hage schrijft men van gisteren het volgende:

„Z. K. H. de Prins *van Oranje* is heden morgen van hier naar Tilburg vertrokken.

„H. M. de Koningin is den 19den te Berlijn aangekomen.

„De gravin *d'Oultremont* staatsdame van H. M. zal morgen uit 's Hage vertrekken en naar Italie op reis gaan.

„De heer jhr. Mr. *G. L. H. Hooft*, is dezer dagen door Zijne Majesteit tot dijkgraaf van Delfland benoemd, in plaats van wijlen den heer *G. J. Bloys van Treslong*.

„Het hof van assises der provincie Holland zuiderkwartier, heeft *P. W. Groen*, *J. C. Kikkert* en *H. Kikkert*, uit Leiden, beschuldigd van aldaar in den nacht van 14 op 15 februarij jl. aan den student *Lapidot*, moedwillige verwondingen te hebben toegebragt, ten gevolge waarvan de gemelde student het linker been gebroken en belet is, gedurende meer dan 20 dagen eenigen persoonlijken arbeid te verrigten, aan de hun ten laste gelegde misdaad schuldig verklaard en veroordeeld, de eerste en de derde tot drie jaren tuchthuisstraf, en de tweede tot tepronkstelling en 5 jaren confinement."

— In de Leidsche Courant leest men het volgende:

„Z. K. H. de Erfprins *van Oranje* had zich, gedurende derdehalf jaar, aan de leidsche hoogeschool, met voorbeeldige naauwgezetheid en vlijt, in de regtsgeleerde, staat- en geschiedkundige wetenschappen geoefend. Thans de bestemde tijd tot het eindigen dezer studien daar zijnde, is Z. K. H., op den 20, 22 en 23 dezer, telkens gedurende bijna twee uren, in 's Gravenhage, in tegenwoordigheid van HH. KK. HH. den prins *van Oranje* en prins *Alexander* der Nederlanden, den hoog ed. gestr. heer generaal *Bagelaar* en eenige heeren van het hof, ten opzigte zijner gemaakte vorderingen onderzocht geworden door den hoogleeraar *Cock* in het natuur-, staats- en volkenregt, door den hoogleeraar *Tydeman* in de staatshuishoudkunde en door den hoogleeraar *Hofman Peerlkamp* in de algemeene en vaderlandsche geschiedenis. Bij alle deze examens heeft Z. K. H. zoodanige blijken van kunde, vlugheid en oordeel gegeven, als den jeugdigen Vorst tot hooge eere, zijnen Koninklijken Vader tot blijke vreugde verstrekken en het Vaderland een waardig Vorst te meer uit het oude en geliefde Stamhuis van Oranje waarborgen."

— Uit Nijmegen, meldt men van den 23. dezer:

„Als een vervolg van het vermelde wegens de plegtigheden in de Augustijnen-Kerk, is nog te berigten, dat ll. Zaturdag de dienst der geestelijke wijding door Zijn Hoog Eerwaarde, den Bisschop van Curium, is voortgezet, dat bij die gelegenheid bevorderd zijn tot Subdiaconen 12 en tot Priesters 7 Seminarissen, gelijk den vorigen dag 13 Subdiaconen tot Diaconen werden gewijd. Vóór deze plegtigheid hield Z. H. Eerw. weder eene zeer gepaste en roerende rede, vooral toepasselijk op de dienst, die de te wijden Priesters ophanden stonden te aanvaarden."

Het *Journal d'Anvers* van heden verzekert, dat, oofschoon de hollandsche werklieden weder gedeeltelijk hunnen arbeid aan den Scheldedijk, in den polder van Borgerweerd, hervat hebben, de ongeregeldheden aldaar den laatsten voorgevallen, zich niet hebben herhaald, en geeft de hoop te kennen dat dezelve zich niet meer zullen herhalen, daar van den eenen kant maatregelen door de overheid zijn genomen, en van de andere zijde de ontevreden belgische werklieden slechts door een misverstand zich tot die ongeregeldheden hadden laten vervoeren, daar het gerucht van een vermeerdering van 200 hollandsche dijkwerkers hun gebleken, was ongegrond zijn geweest.

— Op de Antwerpsche beurs van gisteren (24 *Mei*) was de notering der fondsen als volgt: Belg. 100⅞; O. Met. 108½; Spanje ardoin, 23, 22⅞, 23; Defered. 7½; Napolitanen 92; B. Tam. 56; Ned. 91¾; Romein. 101½; dito Cert. te Antw. 97; Braz. 85; Wisselkoers op Amst. ¼ pCt., op Rott. ½ pCt. premie.

De Duitsche bladen hebben heden geene tijdingen van veel aanbelang aangebragt. — Te Berlijn scheen de aandacht voor het oogenblik zeer bezig gehouden te worden door de gedane en nog te doene benoemingen bij het departement van buitenlandsche zaken; alsmede door de aangevangene voorjaars-oefeningen der troepen in den omtrek der hoofdstad. — De Sultan heeft Varna den 1sten dezer verlaten, is den 3den met veel vreugdeblijke te Silistria ontvangen, en is den 5den te Galacz aangekomen alwaar zich ook de vorsten van Wallachije en Servie bevonden, en waar alles naar toe stroomde.

— Te Weenen waren den 16den Mei genoteerd: Met. 105; 4 pCt. 100; 3 pCt. 75½; Bankactien 1382.

Ter AMSTERDAMSCHE BEURS van gisteren (24 *Mei*) waren genoteerd: Werk. Sch. $2\frac{1}{2}$ pCt. $52\frac{7}{16}$, $\frac{3}{8}$; dito 5 pCt. $99\frac{1}{2}$, $99\frac{1}{8}$; Kansb. *f* $23\frac{1}{2}$, $\frac{5}{16}$, $\frac{3}{8}$; Handelm. $178\frac{5}{8}$, $\frac{3}{8}$, $\frac{5}{8}$; O.-Indie 4 pCt. $90\frac{1}{8}$; dito 5 pCt. $97\frac{1}{2}$; Kansb. bij *Westendorp* e. s. $82\frac{1}{2}$; Ard. 85 £, $20\frac{1}{4}$, $\frac{1}{16}$, $\frac{1}{4}$; dito Coup. 50; Pass. 6; Met. 5 pCt. $99\frac{7}{16}$; Col. $17\frac{7}{8}$; Aand. Haarl. spoorweg 125.

*** Mr. J. DE ROO, Notaris te *Tiel*, Provincie *Gelderland*, zal, namens de Eigenaren, op Donderdag den 15. Junij 1837, des voormiddags ten 10 ure, in het *Heeren-Logement te Tiel*, doen inzetten, en op Donderdag, den 6. Julij daaraanvolgende, ter zelfder ure, aldaar Verkoopen:

1°. Een Polder UITERWAARDEN van het beste ALOOI, gelegen onder *Ochten*, Kanton *Tiel*, (met het daarop zich bevindende WAARDMANS-HUIS) groot 149 Bunders, 72 Roeden, 24 Ellen; te aanvaarden als volgt: het HOOI- en WEILAND den 1. Januarij 1838, het HUIS en OPSTAL den 1. Mei 1838, en het HOUTGEWAS en de BIETBANEN dadelijk bij den toeslag.

2°. Het LANDGOED de *Appelenburg* genoemd, bestaande in eene zeer logeable HUIZINGE, met zoo Beneden- als Bovenkamers, ruime Zolders, Keukens en Kelders, alsmede een grooten TUIN; voorts met daarbij behoorende BOERENHUIS, Lanen van opgaande BOOMEN, BOOMGAARDEN, mitsgaders TEEL- en WEILANDEN, te zamen groot 9 Bunders, 76 Roeden, 90 Ellen, alles onder *Dodewaard* en *Ochten* aan elkander gelegen. — Te aanvaarden zoo als bij den Veilings-Biljetten is vermeld.

3°. 25 Perceelen ONROERENDE GOED, [illegible] in UITERWAARDEN, HOFSTEDEN, BOOMGAARDEN, [illegible] en WEILANDEN, onder *Ochten*, *Hien* en *Dodewaard*, Kanton *Tiel*, gelegen, te zamen groot ongeveer 90 Bunders.

En eindelijk drie TIENDEN onder *Zoelen*, Kanton voormeld, alles bij geafficheerde Biljetten in het breede omschreven.

De Verkoopings-Voorwaarden zullen, gedurende 14 dagen voor den Inzet, ten Kantore van voornoemden Notaris, van des voordemiddags ten 10 ure tot des middags ten 12 ure, ter lezing liggen.

DE NEDERLANDER.
Nieuwe Postwagen-Diensten.

Het geëerd Publiek wordt bij deze voorloopig berigt, dat de onderstaande DIENST een aanvang zal nemen op Dingsdag den 30. dezer maand, als:

Van BREDA, 's morgens ten 4 ure 30 minuten naar GORCUM, UTRECHT en AMSTERDAM, om op laatstgemelde plaats voor Beurstijd aan te komen.

Te UTRECHT in correspondentie met de van daar des middags ten 1 ure vertrekkende Diensten naar RHENEN, WAGENINGEN, ARNHEM, ZUTPHEN.

Alsmede over LEIDEN naar 's HAGE en over GOUDA naar ROTTERDAM.

De plaats van waar de Wagen hier zal afrijden, [illegible]

UTRECHT, den 21. Mei 1837.

STOOM-JAGT

PRINSES MARIANNE,

van MIDDELBURG naar ROTTERDAM,

Mei en *Junij* 1837.

Van Middelburg.			Van Rotterdam.		
Zondag	28,	's morg. 5½ uur.	Maandag	29,	's midd. 12 uur
Dingsdag	30,	„ 8½ „	Woensd.	31,	's morg. 3 „
Vrijdag	2,	„ 11 „	Zaturdag	3,	„ 4 „

Te Breda, bij BROESE EN COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers.